

- 1 תלמוד בבלי מסכת שבת דף מט עמוד ב
- 2 הדור יתבי וקמיבעיא להו: הא דתנן אבות מלאכות ארבעים חסר אחת כנגד מי? אמר להו רבי חנינא בר חמא:
- 3 כנגד עבודות המשכן. אמר להו רבי יונתן ברבי אלעזר כך אמר רבי שמעון ברבי יוסי בן לקוניא: כנגד מלאכה
- 4 מלאכתו ומלאכת שבתורה - ארבעים חסר אחת. בעי רב יוסף: +בראשית לט+ ויבא הביתה לעשות מלאכתו
- 5 ממנינא הוא, או לא? - אמר ליה אביי: וליתי ספר תורה ולימני! מי לא אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: לא זזו
- 6 משם, עד שהביאו ספר תורה ומנאום. אמר ליה: כי קא מספקא לי - משום דכתיב +שמות לו+ והמלאכה היתה דים
- 7 ממנינא הוא, והא - כמאן דאמר לעשות צרכיו נכנס, או דילמא: ויבא הביתה לעשות מלאכתו ממנינא הוא, והאי
- 8 והמלאכה היתה דים - הכי קאמר: דשלים ליה עבידתא? תיקו. תניא כמאן דאמר כנגד עבודות המשכן, דתניא: אין
- 9 חייבין אלא על מלאכה שכיוצא בה היתה במשכן, הם זרעו - ואתם לא תזרעו, הם קצרו - ואתם לא תקצרו, הם
- 10 העלו את הקרשים מקרקע לעגלה - ואתם לא תכניסו מרשות הרבים לרשות היחיד. הם הורידו את הקרשים
- 11 מעגלה לקרקע - ואתם לא תוציאו מרשות היחיד לרשות הרבים, הם הוציאו מעגלה לעגלה - ואתם לא תוציאו
- 12 מרשות היחיד לרשות היחיד. מרשות היחיד לרשות הרבים, מאי קא עביד? - אביי ורבא דאמרי תרוויהו, ואיתימא
- 13 רב אדא בר אהבה: מרשות היחיד לרשות הרבים.
- 14 תוספות מסכת שבת דף מט עמוד ב
- 15 ארבעים אבות מלאכות חסר אחת כנגד מי - דהרבה מלאכות יש דדמיין להדדי והוה לן למחשביניהו כולן כאחת
- 16 כדפריך בפרק כלל גדול (לקמן עג): היינו זורה היינו בורר היינו מרקד ומשום חילוק מועט שביניהם לא הוה
- 17 מחלקינן להו אי לאו דקים להו דל"ט מלאכות הן כנגד שום דבר לכך בעי כנגד מי.
- 18 כנגד כל מלאכה שבתורה - לכאורה נראה דיליף נמי ממשכן שהרי לכך נסמכה פרשת שבת לפרשת משכן ועוד
- 19 דאי לא יליף ממשכן א"כ היכי ידעינן לדידיה היינינו אבות מלאכות והי תולדות דאין סברא לומר שמדעתם ביררו
- 20 מלאכות החשובות ועשאום אבות ועוד דבהדיא תנן לקמן בהזרקה המושיט חייב שכך היתה עבודת הלויים אלא לפי
- 21 שיש מלאכות דומות זו לזו ואנו עושין שתיהן אבות כגון מרקד ובורר לכך חלקום חכמים להשלים מנין מלאכות
- 22 שבתורה הואיל וחלוקות קצת זו מזו ואי אפשר לומר כן דלא פליג מדקאמר בסמוך תניא כמ"ד כנגד עבודות המשכן
- 23 משמע דפליגי ועוד למאן דלית ליה דרשא דמלאכת ומלאכה מנא ליה דחשיב זורה ובורר בשתיים ועוד לקמן משמע
- 24 דמטעם דכנגד עבודות המשכן גרידא אית לן לאחשוביניהו בתרתי דקאמר אביי ורבא בפרק כלל גדול (לקמן עג):
- 25 כל מילתא דהואי במשכן אף על גב דאיכא דדמיא לה חשיב לה.
- 26 תלמוד בבלי מסכת שבת דף סז עמוד ב -סו.
- 27 משנה. כלל גדול אמרו בשבת: כל השוכח עיקר שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - אינו חייב אלא
- 28 חטאת אחת. היודע עיקר שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - חייב על כל שבת ושבת. היודע שהוא
- 29 שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - חייב על כל אב מלאכה ומלאכה. העושה מלאכות הרבה מעין
- 30 מלאכה אחת - אינו חייב אלא חטאת אחת.
- 31 תלמוד בבלי מסכת שבת דף סח עמוד ב
- 32 כלל גדול אמרו בשבת: כל השוכח עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - אינו חייב אלא אחת, כיצד?
- 33 תינוק שנשבה לבין הנכרים, וגר שנתגייר בין הנכרים ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - אינו חייב אלא חטאת
- 34 אחת. וחייב על הדם אחת ועל החלב אחת ועל עבודה זרה אחת

- 1 תוספות מסכת שבת דף סח עמוד ב
- 2 וחייב על הדם אחת - אף על גב דמילתא דפשיטא היא דאכל מה שאכל דם אינו חייב אלא אחת כיון שאין בדם
3 חילוק איסור כמו שיש בשבת חילוק מלאכות וכל אדם נמי בלא תינוק שנשבה אכל דם ודם אינו חייב אלא אחת
4 אלא אומר ר"י דמיירי דאפי' אכלן בכמה תמחויין דלר"י (לקמן דף עא.) אדם אחר חייב על כל תמחוי אפי' בהעלם
5 אחד ובתינוק שנשבה אינו חייב אלא אחד
- 6 תלמוד בבלי מסכת שבת דף ע עמוד א-ב
- 7 חייב על כל מלאכה ומלאכה. חילוק מלאכות מנלן? אמר שמואל: אמר קרא +שמות לא+ מחלליה מות יומת -
8 התורה רבתה מיתות הרבה על חילול אחד. האי במזיד כתיב! אם אינו ענין למזיד, דכתיב +שמות לה+ כל העשה
9 מלאכה יומת - תנהו ענין לשוגג, ומאי יומת - יומת בממון. ותיפוק ליה חילוק מלאכות מהיכא דנפקא ליה לרבי נתן,
10 דתניא, רבי נתן אומר: +שמות לה+ לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת, מה תלמוד לומר? לפי שנאמר
11 +שמות לה+ ויקהל משה את כל עדת בני ישראל אלה הדברים וגו' ששת ימים תעשה מלאכה. דברים, הדברים -
12 אלה הדברים - אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני. יכול עשאן כולן בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת
13 - תלמוד לומר +שמות לד+ בחריש ובקציר תשבת. ועדיין אני אומר: על חרישה ועל הקצירה - חייב שתיים, ועל כולן
14 אינו חייב אלא אחת! תלמוד לומר: לא תבערו אש, הבערה בכלל היתה, ולמה יצאת - להקיש אליה, ולומר לך: מה
15 הבערה שהיא אב מלאכה וחייבין עליה בפני עצמה - אף כל שהוא אב מלאכה חייבין עליה בפני עצמה. - שמואל
16 סבר לה כרבי יוסי, דאמר: הבערה ללאו יצאת. דתניא: הבערה ללאו יצאת, דברי רבי יוסי. רבי נתן אומר: לחלק
17 יצאת.
- 18 ותיפוק ליה לחלוק מלאכות מהיכא דנפקא ליה לרבי יוסי! דתניא, רבי יוסי אומר: +ויקרא ד+ ועשה מאחת מהנה -
19 פעמים שחייבים אחת על כולן, ופעמים שחייבין על כל אחת ואחת. ואמר רבי יוסי ברבי חנינא, מאי טעמא דרבי
20 יוסי אחת מאחת הנה מהנה - אחת שהיא הנה, הנה שהיא אחת. אחת - שמעון, מאחת -
- 21 שם משמעון. הנה - אבות, מהנה - תולדות, אחת שהיא הנה - זדון שבת ושגגת מלאכות. הנה שהיא אחת - שגגת
22 שבת וזדון מלאכות. ושמואל? אחת שהיא הנה, והנה שהיא אחת לא משמע ליה
- 23 חידושי הריטב"א מסכת שבת דף ע עמוד א
- 24 חילוק מלאכות מנא לן. פירוש שיהא חייב על כל מלאכה ומלאכה כשעשאו בהעלם אחד, וא"ת ולמה לי קרא דהא
25 כיון דמלאכות משונות וחלוקות זו מזו הן הוה ליה כאוכל חלב ודם בהעלם אחד שהוא חייב שתיים, י"ל דאדרבה כיון
26 דשם מלאכה אחת הם ואיסור כולם משום לא תעשה כל מלאכה, הוה ליה כאוכל חלב וחלב בהעלם אחד שאינו
27 חייב אלא אחת.
- 28 תלמוד בבלי מסכת שבת דף עב עמוד ב
- 29 אמר מר: חומר שבת משאר מצות, שהשבת עשה שתיים בהעלם אחד - חייב על כל אחת ואחת, מה שאין כן
30 בשאר מצות. היכי דמי? אילימא דעבד קצירה וטחינה - דכוותה גבי שאר מצות אכל חלב ודם, הכא תרתי מיחייב,
31 והכא תרתי מיחייב: אלא שאר מצות דלא מיחייב אלא חדא היכי דמי - דאכל חלב וחלב, דכוותה גבי שבת - דעבד
32 קצירה וקצירה; הכא חדא מיחייב, והכא חדא מיחייב! לעולם דעבד קצירה וטחינה. ומאי מה שאין כן בשאר מצות -
33 אעבודה זרה, וכדברי אמי. דאמר רבי אמי: זיבח וקיסר וניסך בהעלמה אחת - אינו חייב אלא אחת.
- 34 רש"י מסכת שבת דף עב עמוד ב
- 35 חלב ודם - דומיא דטחינה וקצירה, שהן שני גופין.

- 1 רש"י מסכת סנהדרין דף סב עמוד ב
- 2 קצירה וטחינה - דאיכא שמות מחולקין, ומשום הכי חייב שתיים.
- 3 תוספות מסכת שבת דף עג עמוד ב
- 4 משום זורע - אין להוכיח מכאן דצריך להתרות אתולדה משום אב דהא לא קאמר שצריך להתרותו משום זורע אלא
- 5 דאם התרה בו משום זורע דחייב אבל בריש פרק תולין (לקמן קלח.) משמע קצת דצריך להתרות אתולדה משום
- 6 אב דקאמר משמר משום מאי מתרינן ביה (שיהא חייב) רבה אמר משום בורר רבי זירא אמר משום מרקד וגם זה
- 7 יש לדחות דהכי פירושו משום מאי מתרינן ביה שיהא חייב רבה אמר משום בורר אבל אם התרו בו משום מרקד
- 8 פטור כיון דמתרהו משום דבר שאינו דומה לו הוא סבר שהוא מלעיג בו ופטור אבל אם התרה בו סתם אל תשמר
- 9 חייב ונראה שגם ר"ח רוצה לפרש כן ועוד ראייה דברישי בבא קמא (דף ב.) קאמר ולר' אליעזר דמחייב אתולדה
- 10 במקום אב אמאי קרי ליה אב ואמאי קרי ליה תולדה ולא משני דלהכי קרי ליה אב דצריך להתרות אתולדה [משום]
- 11 אב.
- 12 תוספות רי"ד מסכת שבת דף קלח עמוד א
- 13 משום מאי מתרינן בין. פי' כיון דהבערה לחלק יוצאת כאלו כתיב לאו אכל מלאכה ומלאכה דמי והו"ל כמו לאוין
- 14 דחלב ודם שהן חלוקין זה מזה וצריך להתרות על החלב משום חלב ועל הדם משום דם וכך על כל מלאכה
- 15 ומלאכה:
- 16 תוספות מסכת סנהדרין דף סג עמוד א
- 17 על כולם אינו לוקה - אפי' למ"ד בס"פ כל שעה (פסחים דף מא:) דלקי אנא ואמבושל משום צלי אש ואזג וחרצן
- 18 משום כל אשר יעשה מגפן הנהו מיפרשי טפי מקרא דלא תעבדם דלא מפרש קרא דאיירי במגפף ומנשק והא
- 19 דאמרינן בפ"ק דביצה (דף יב.) דמבשל גיד הנשה בי"ט לוקה חמש וחד מינייהו המבשל בי"ט לא חשבינן להו לאו
- 20 שבכללות דכתיב כל מלאכת עבודה לא תעשו כמו לא תעבדם דהכא דהתם מפרש טפי דכתיב עבודה דמשתמע
- 21 כל מלאכה שהיא עבודה.
- 22 השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם שורש ט
- 23 וכן המגפף והמנשק לע"ז ומכבד ומרבץ לפניו אמרו שם שהוא לאו שבכללות ואין לוקין על אחד מהם. ואל תבין
- 24 מהם מפני שהמעשים הללו משתנים שהרי שם אחד להם שכולם עבודה זרה הם. וזה דומה ללאו דנבלה ולאו דלא
- 25 תעשו כל מלאכה ביום טוב שהם הרבה מלאכות משונות המעשה והעניין ולוקין עליו כמו שמפורש בשלישי
- 26 שלמכות (כא ב) ובפסחים (מז ב) ויום טוב (יב א - ב) וכן החורש בשביעית לדעת הדורש כך לא כל מלאכה
- 27 שבשדך לוקה עליו כמו שמפורש בתחלת משקין (ג א). והטעם לכל אלו מפני שכל הנכללין בלאו שם אחד להם וכן
- 28 המגפף והמנשק והסך והמלביש והמנעיל וזולתם עבודה שמים. אבל כוונתם באמרם שהוא לאו שבכללות מפני
- 29 שהמניעה מהם בשלא כדרכה הוא מה שהזהיר ית' (ואתחנן ו) לא תלכו אחרי אלהים אחרים שנכנסים תחתיו
- 30 עניינים שאמר הכתוב (שם) את י"י אלהיך תירא ואותו תעבוד ובשמו תשבע והזהיר שלא נלך אחר עבודה זרה
- 31 באלו ולא בזולתם שלא לירא ממנה ולא לעבדה בשום כבוד בעולם כגון בגפוף ונשוק וזולתם אפילו שלא כדרכה
- 32 ולא להשבע בשמה וגם יכנס בו שלא לשאל על העתידות ממנה ואם שמענו אותם משמה שלא נלך אחר עצתם
- 33 וכגון זה לאו שבכללות הוא ואין לוקין עליו כלל:
- 34 השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם שורש ט
- 35 עוד שהלאוין האלו רצוני לומר אל תאכלו כי אם צלי אש כל אשר יעשה מגפן היין כיון שנכללו בהן שמות חלוקין
- 36 שחלקן הכתוב וחייב עליהן מלקיות הרבה כבר נקרא כל אחד לאו שבכללות משא"כ בלאו דנבלה ומלאכה דיום טוב
- 37 שכל הנכללין בו שם אחד ומלקות אחד יש בהן.

- 1 תלמוד בבלי מסכת כריתות דף יט עמוד א
- 2 מתני'. חלב ונותר לפניו, ואכל אחד מהן ואינו יודע איזה מהן אכל; אשתו נדה ואחותו עמו בבית, שגג באחת מהן
- 3 ואינו יודע באיזה מהן שגג; שבת ויום הכיפורים, ועשה מלאכה בין השמשות ואינו יודע באיזה מהן עשה - רבי
- 4 אליעזר מחייב חטאת, ורבי יהושע פוטר. א"ר יוסי: לא נחלקו על העושה מלאכה בין השמשות שהוא פטור, שאני
- 5 אומר: מקצת עשה היום ומקצת עשה למחר, על מה נחלקו? על העושה מלאכה בתוך היום ואינו יודע אם בשבת
- 6 עשה אם ביוה"כ עשה, או על העושה ואינו יודע מעין איזו מלאכה עשה, שרבי אליעזר מחייב חטאת, ורבי יהושע
- 7 פוטר. א"ר יהודה: פוטר היה רבי יהושע אף מאשם תלוי. ר' שמעון ור' שמעון שזורי אומרים: לא נחלקו על דבר
- 8 שהוא משם אחד שהוא חייב, על מה נחלקו? על דבר שהוא משום ב' שמות, שרבי אליעזר מחייב חטאת, ורבי
- 9 יהושע פוטר. א"ר יהודה: אפילו נתכוון ללקוט תאנים וליקט ענבים, ענבים וליקט תאנים, שחורות וליקט לבנות,
- 10 לבנות וליקט שחורות - ר"א מחייב חטאת, ור' יהושע פוטר. [אמר ר"ש:] תמיהני אם פטר בה ר' יהושע. א"כ, למה
- 11 נאמר +ויקרא ד'+ אשר חטא בה? פרט למתעסק.
- 12 רמב"ם הלכות שגגות פרק ב הלכה ג
- 13 מי שלא נודע לו עצמו של חטא שחטא, אף על פי שידע בודאי שעבר על לא תעשה שיש בו כרת, הרי זה פטור
- 14 מקרבן חטאת, שנאמר אשר חטא בה עד שידע החטא שחטא בו, כיצד חלב ונותר לפניו ואכל את אחד מהם ואין
- 15 ידוע אי זה אכל, אשתו נדה ואחותו בבית ושגג ובא על אחת מהן ואין ידוע אי זו מהן בעל, שבת ויום הכפורים לפניו
- 16 ועשה מלאכה באחד מהן ואין ידוע באי זה מהן עשה הרי זה פטור מקרבן חטאת.